

danske Landbostand passer sine Bedrifter.

Den højtærede Minister vil sikkert ikke nægte, at naar man ser tilbage paa Landbrugets Udvikling i den sidste Menneskealder, saa er den danske Jords Værdi gaaet meget betydeligt frem, til Trods for, at Konjunkturerne, naar undtages nogle faa af de sidste Aar, stadig ere faldne. En af de væsentligste Aarsager hertil skal jeg nævne; det er Landbrugernes klare Blik for, hvad Sammenlutning har at sige. Naar man har iagttaget et saadant Fænomen her i Landet og agter paa dette Omraade at lovgive for en Aarrække, der strækker sig over 40 Aar, tør jeg trøste mig til at sige, at det vil blive et overordentlig vanskeligt Arbejde for denne Kommission at afgøre, hvilke Forhold der har været væsentlig afgørende med Hensyn til den Værdistigning, som maaske vil finde Sted.

Endelig skal jeg nævne, at denne Kommission bestaar af Repræsentanter for Staten, Amtet og Kommunen. Naar man nu ved, at det just er disse tre, der skulle til at ekspropriere — jeg kalder det Ekspropriation — de Værdier, som formentlig skulle være en Følge af Jernbaneanlægget, saa vil jeg gøre opmærksom paa, at det netop er de tre — ja, hvad skal jeg bruge for et Udtryk — de tre *tilegnende* Parter, der ere repræsenterede i Kommissionen; Grundejerne ere aldeles ikke repræsenterede. De have overhovedet ikke noget med den Sag at gøre. Det, mener jeg, absolut er en Mangel ved denne Ordning.

Men hvad der er endnu værre, er, at hele denne Ordning forekommer mig at vise Vejen hen til en almindelig Grundskat her i Landet, og af en saadan Skat er jeg en absolut Modstander. Naar man nemlig indfører en saadan Foranstaltning som denne, vil det blive meget vanskeligt for fremtidige Ministerier og Rigsdage at modsætte sig, at den samme Tanke gør sig gældende i alle Landets Kommuner. Der vil ikke i en eneste Kommune, hverken i en By- eller Landkommune, kunne foretages nogen større Foranstaltning som Anlæg af et Elektricitetsværk, en ny Vej, en Kloak osv. osv., man kan nævne dem i Hundredevis, uden at det vil kunne paa-vises, at der ved disse Anlæg vil kunne tilvejebringes en Værdistigning for en Del af vedkommende Kommunes Grund, og det vil da være vanskeligt at afvise Fordringerne om, at man ogsaa i disse Tilfælde vil kunne gaa den Vej, som Staten her har givet Anvisning paa. Naar man

tænker sig dette udført i Praksis, vil der paa vore Landejendomme, saavel som paa Byejeendommene, komme til at hvile et Utal af smaa Skatter med forskellige Navne, en Jernbaneskat, en Elektricitetskat, en Vejskat, en Kloakskat osv. osv. Jeg vil meget henstille til de ærede Ejendomsbesiddere, der jo ere talrigt repræsenterede her i dette Ting, om de tro, at denne Ordning for Fremtiden vil være heldig.

Endelig foreslaas det her, at man som Skat skal tage Halvdelen af Værdistigningen. Jeg vil nu sige, at Begrebet Skat forekommer mig ikke ret godt at kunne anvendes her, hvor Talen er om at tage Halvdelen af en Værdi, end yderligere, da det at tage denne Halvdel af Værdien i Virkeligheden ikke er at tage Halvdelen af Værdien, men at tage noget mere, hvad jeg nærmere skal paavise. Man vil ikke kunne nægte, at de nuværende Grundejere og deres Forgængere have betalt deres Andel til de Baner, vi allerede have faaet bygget her, og man vil heller ikke kunne nægte, at de have betalt deres Andel af de Bidrag, som deres Amtter have ydet til Banerne. Der findes jo ikke et Amt i Landet, uden at der er en Bane i det. Altsaa have de nuværende Grundejere, som nu skulle beskattes, i Forvejen betalt deres store Andel til disse Baner, baade gennem Statsbidragene og Amtsbidragene. Endvidere maa man huske paa, at de ogsaa komme til at betale Bidrag til den Bane, som foreslaas; det er en Selvfølge. At de tillige komme til at svare en Formue- og Indtægtsskat af denne Værdistigning, som eventuelt finder Sted paa deres Grunde; er en Selvfølge, og at de komme til at svare den forhøjede Ejendomsskyld, som ogsaa bliver en Følge heraf, er ogsaa klart. Men naar man lægger alt dette sammen, vil det staa ærede Medlemmer klart, at naar man yderligere forlanger 50 pCt. af Værdistigningen, bliver det i Virkeligheden nær ved de 80 pCt., hvilket turde være, som jeg før sagde, en Ekspropriation af Værdier og ikke en Skat.

Den højtærede Trafikminister er særlig stolt over Bestemmelserne i § 18, hvor det, derved at den første Ejendomsskyldsansættelse tages som Udgangspunkt, lykkes ham at komme forud for Spekulanterne. Nu maa jeg sige, at det synes mig at være en ganske mærkelig Moral, der giver sig Udslag i denne Udtalelse af den højtærede Minister. Thi man kan dog ikke med Rette bebrejde Folk, at de i Tillid